

NARODNI LIST

Glasilo narodne demokracije za mariborsko oblast.

Telefon št. 276 - Ček. račun št. 12853
O Cene inseratov po dogovoru. O
Rokopisi se ne vračajo. - Reklama-
macije (nezaprte) so poštine proste.

IZHAJA VSAK PETEK

Uredništvo in upravništvo „Narodnega lista“ je v Mariboru,
Jurčičeva ulica št. 4

Naročnina: Mesečno D. 1'25, četrtletno
Din 3'75, polletno Din. 7'50, celoletno
Din. 15, izven SMS 20 Din. Naročnina
se plačuje naprej.

Štev. 7

V Mariboru, v petek 30. junija 1922.

Leto I.

Kaj zahteva in hoče Demokratska stranka?

Važni sklepi mariborske oblastne organizacije Demokratske Stranke.

Načelstvo mariborske oblastne organizacije Demokratske stranke je imelo dne 25. t. m. v Mariboru šesturno sejo, v kateri je temeljito pretreslo ves politični položaj, zlasti z ozirom na odgoditev volitev v oblastno skupščino, dalje vprašanje ostudne gonje perverzih elementov proti strankinim funkcionarjem, vprašanje bolnic ter še mnoga druga vprašanja, in se je po obširni razpravi soglasno sprejela sledeča

resolucije:

I. O političnem položaju.

Slovenski demokrati odklanjajo nadaljno odgovornost.

Načelstvo mariborske oblastne organizacije Demokratske stranke je v svoji seji 25. junija 1922 ob prisotnosti in v soglasju z zastopniki načelstva stranke cele Slovenije po vsestranskem pretresu današnjega političnega položaja prišlo do sledečih zaključkov:

Z likvidacijo vojnega stanja je po naporih in volji celote dosegel jugoslovanski narod v veliki meri svoje ujedinenje in državno samostalnost na zunaj ter s sprejetjem ustave in zakonov organizacije države, zlasti pa s sprejetjem novega volilnega zakona svojo utrditev na znotraj. Sodelovanje na tem razvoju je smatrala tudi slovenska demokracija kot svojo patriotsko dolžnost. Z udeležbo svojih poslancev v beograjski vladi, dr. Alberta Kramerja, dr. Vekoslava Kukovca in dr. Gregora Žerjava je slovenska demokracija po svojih močeh dostojno sodelovala na velikem delu konsolidacije naroda, ki je danes v svojih temeljih, kakor upamo, dovršeno trajno in za dolgo bodočnost.

Ne uvidimo potrebe, nositi odgovornost za nadaljne dogodke še vnaprej v isti polni meri, zlasti še z ozirom na razmere pri pokrajinski upravi v Ljubljani, katere šef g. Ivan Hrlihar je v beograjskem listu »Vreme« javno razglasil določbe ustave glede razdelitve Slovenije v dve oblasti za pogrešne in škodljive.

V ostalem pa ostane slovenska demokracija v polnem obsegu zvesta monarhiji in bode sodelovala po svojih močeh v narodni skupščini in v samoupravah.

Slov. javnost naj torej za stanje v Sloveniji v ostalem obračuna z ljudskimi zastopniki drugih strank vsaj v istem razmerju, v katerem je volilstvo, ki je izmed 40 slovenskih poslanskih mandatov dalo demokratom le 3 mandate, naj bode dosledno in naj kliče na odgovor v ostalem zastopnikih, katerim je svoje zaupanje poklonilo in v istem razmerju, kakor so se oddajale volilne krogljice. Slovenska demokracija izjavlja, da mora biti konec dose-danjemu naziranju javnosti, ki je trpela pri klerikalnih, socialistih in kmetijskih nebrzdano demagogijah, od malostevilnih demokratov je pa vse zahtevala, ker so bili v vladi. Z odklanjanjem formalne odgovornosti za politiko vlade pa noče slovenska demokracija zapustiti svojega programa, ki zahteva od stranke pozitivno delo, ampak baš nasprotno, pozivamo vso demokratsko javnost na sodelovanje v reševanju gospodarskih in socialnih vprašanj, ki stopajo poslej v ospredje, delovnega načrta slovenske demokracije.

II. Proti obrekovalni kampanji zoper slovensko demokracijo in njene voditelje.

Obsodba izdajstva v lastnih vrstah.

Načelstvo mariborske oblastne organizacije demokratske stranke je v svoji seji dne 25. t. m. 1922 z vso temeljitostjo pretreslo tudi politični položaj s posebnim ozirom na spletko, ki jo je uprizorila zoper slovenske demokratske političarje, zlasti zoper ministra dr. Žerjava. Obrekovalno kampanjo, ki se vodi pod imenom bančnega ravnatelja proti ministru Žerjavu, obsoja načelstvo tembolj, ker je baš požrtvovalnost dr. Žerjava, dr. Kukovca in drugih pravih delavcev Demokratske stranke zlasti nam znana, ki smo dolgo vrsto let občudovali njih naravnost nenavadne žrtve za napredek naroda in stranke.

To je dobro znano tudi merodajnim krogom pri dolgoletnem strankinemu listu »Slov. Narod«. Zato je tembolj obžalovati pohujšanje, katero je zakrivil ta list z udeležbo na strupeni gonji zoper najboljšo delavce Demokratske stranke. Slovenski demokrati ne morejo priznati izgovora, da »Slov. Narod« ni glasilo Demokratske stranke in še manj, da se je gonja vršila — proti plačilu. Dejstvo je, da list vzdržujejo somišljeniki Demokratske stranke in da je vodstvo »Slov. Naroda« v rokah mož, ki so zavzemali in še zavzemajo v stranki vodilne položaje.

Načelstvo poziva vse organizacije stranke v mariborski oblasti, da zavzamejo svoje stališče napram nečuvenci klevetniški kampanji ter da storijo ukrepe, kateri bodo v bodoče zavarovali demokratsko javnost pred ponovitvijo enakega izdajškega početja.

III. Vprašanje bolnic v Sloveniji.

Načelstva se je bavilo tudi s katastrofalnim položajem bolnic v Sloveniji, je vzelo z zadovoljstvom na znanje iniciativno akcijo, ki jo je pričel narodni poslanec dr. Kukovec ter ga je naprosilo, da sam in s pomočjo Demokratskega kluba to akcijo s kar največjo energijo izvede do kraja tako, da bosta s poravnavo obstoječih dolgov s povišanjem kreditov ter s prepustitvijo lastnih dohodkov bolnic za njih upravo omogočena obstoj in prosperiranje naših sanitetnih zavodov. Smatra za nujno potrebno za pravo prosperiranje bolnic, da preidejo v oblastno upravo. Zdravnikom-primarijem se morajo dati vsaj enake doklade kakor sodnikom. Načelstvo je poslalo tozadevne brzojavke na Demokratski klub, na ministrstvo narodnega zdravja in na finančno ministrstvo.

IV. Uradniško vprašanje.

Načelstvo je sklenilo pozvati Demokratski klub, da se zavzame za takojšnjo uzakonitev službene pragmatike v smislu obstoječega načrta in spremembami, ki jih uradniške organizacije zahtevajo, in za takšno ureditev draginjskih doklad, da odgovarjajo draginjskim razmeram.

Iz naše stranke.

V Ljutomeru se je vršil v sredo 21. t. m. občni zbor tamošnje krajevne organizacije JDS. Predsednikom je izvoljen g. Anton Misja. Urednik Spindler je poročal o političnem položaju. Zbo-

rovalci so obsodili ostudno gonjo proti voditeljem demokratske stranke in izrekli zaupanje dr. Žerjavu in dr. Kukovcu. V doglednem času se vrši okrajni zbor zaupnikov za ljutomerski srez.

Zbor demokratske organizacije v Ptujju se je vršil v petek 23. t. m. zvečer ob zelo lepi udeležbi. Strankin okrajni tajnik Spindler je podal poročilo o politični situaciji, zlasti o volitvah v oblastno skupščino ter o gonji izvestnih elementov proti demokratski stranki in njenim voditeljem. Sprejela se je soglasno sledeča resolucija: »Zavračamo klevete in gonjo proti našim prvoboriteljem, ki ima prozoren namen razrahljati disciplino v stranki. Z navdušenjem izrekamo svoje neomajeno zaupanje napadenim funkcionarjem stranke, zlasti ministru dr. Žerjavu in poslancu dr. Kukovcu. Prvemu želimo, da skoraaj popolnoma okreva ter se zdrav in čil s podvojenimi močmi posveti stranki in narodni stvari.« — Ptujsko renegatsvo je nam narodnim Slovincem ponovno vrglo bojno rokavico. Organizacija spoštuje pošteno nemško prepričanje. Borila se bo pa z vso silo proti vsem hujskačem in bo uprizorila proti njim brezobzirno bojkotno akcijo. Naj čutijo odpadniške ja-ničarske duše, da se brez dohodkov iz slovenskih rok ne da v Ptujju živeti. — Z ozirom na sklep renegatov, da sprejemajo v društvo »Društveni dom« še vnaprej razne Nemce, zahteva organizacija, da se ta nacionalno-hujskaška organizacija razpusti in bo storila v tej smeri vse potrebne korake.

Domače vesti.

— Smrtna kosa. Dne 23. junija 1922, ob 8. uri zvečer je v Slovenjgradcu umrla po kratki mučni bolezni gospa Marijana Železnikar, soproga primarija dr. Vinka Železnikarja. Pogreb se je vršil četrta 25. junija ob 4. uri pop.

— Odlikovana zadrugarja. Za zasluge na zadržnem gospodarskem polju sta odlikovana: g. dr. A. Božič, predsednik zadržne zveze v Celju, z redom sv. Save IV. step., g. Janko Lesničar, ravnatelj istega zavoda, pa z redom sv. Save V. step. Naše čestitke!

— Pri volitvi v prirediteljsko komisijo v pol. okraju Ptuj-dežela je zmagala narodna napredna lista. Le vsled indolence nekaterih naših ljudi se je posrečilo enemu štajercijansko-klerikalnemu kandidatu, da je zlezal v komisijo.

— Elektrifikacija ormoškega okraja. V Ormožu se je vršilo 19. t. m. zborovanje, na katerem se je sklenilo ustanoviti s pomočjo g. Kuhariča zadržno elektrarno. Sestavilo se je načelstvo zadržne, ki bode izpeljalo razdeljevalno omrežje za mesto Ormož in za bližnjo okolico. Pričakovati je, da bo Ormož do meseca novembra že električno razsvetljen. Pripravlja se tudi enaka akcija v Središču in se je vršilo že tozadevno posvetovanje 20. t. m.

— V Bohovi je 23. t. m. nijan rekrut dvakrat v hrbet zabodel krčmarja Pristernika in ga smrtonevarno ranil. Fantje imajo korajžo, ker je Ogrizek, ki je zaklal tovariša Lešnika, dobil samo 4 leta.

o Posavsko okrožje zagrebačke sokolske župe priredi svoj okrajni zlet v Krški vasi pri Brežicah v nedeljo, dne 9. julija 1922. Dopoldne se vrše tekme in skušnje deloma na telovadišču v Krški vasi, deloma v Brežicah, popol-

dne ob 14. uri povorka iz Brežic v Krško vas, za tem ob 16. uri javna telovadba, kateri sledi ljudska slavnost. Sodelujejo vsa posavska sokolska društva zagrebačke župe in je udeležba na ta društva obvezna. Sodeluje Kostanjeviška Meščanska godba. Ta okrajni zlet bode za Posavje II. preskušnja pred Ljubljano.

m Sprejem bolnikov v mariborske bolnice omejen. Vodstvo splošne javne bolnice v Mariboru nas obvešča, da je sprejem bolnikov vsled slabega gtonnega stanja bolnice omejen le na najnujnejše slučaje.

— Vlomi. V noči na 23. junija so dosedaj neznani tatovi vlomili v hlev nadučitelja Davorina Arko pri Sv. Lovrencu nad Mariborom ter odnesli 8 kokoši in petelina. Odpeljali so tudi ovco in ovna. Arko trpi 3000 K škode. — V noči na 19. junija je dosedaj neznan tat iz žage posestnika Jožefa Metingerja vkradel 16 m dolgi in 12 cm široki gonilni jermen v vrednosti 8000 K.

— Požar. Dne 21. junija okoli 11. ure ponoči je pri posestniku Alojzu Kapun v Kameščaku, okraj Ljutomer, na dosedaj neznan način izbruhnil v gospodarskim poslopju ogenj ter ga upepelil s hišnim poslopjem in svinjskim hlevom vred popolnoma. Domači so se k sreči zbudili ter rešili govejo živino in svinje, razum ene, ki je zgorela. Uničeno je tudi vse gospodarsko orodje in trije vozi sena. Kapun trpi okrog 100.000 K škode, dočim znaša zavarovalnina samo 1800 K. Sumi se, da je ogenj povzročila zločinska roka.

— Strela zažgala. Dne 23. t. m. okoli 1/4. uri pop. je udarila strela v gospodarsko poslopje g. Ivana Kreplja, pos. v Račah. Gospodarsko poslopje je uničeno, zgorelo je tudi par vozov novega sena. Na lice mesta so prihitela tri sosedna gasilna društva, ki so s pomočjo domačega društva hitro lokalizirale ogenj.

— Aretacija. Orožništvo v Mali Nedelji, okraj Ljutomer, je dne 14. junija aretiralo 32letnega, brezposelnega trgovskega pomočnika Ivana Roškar iz Morave ter ga oddala v zapore v Ljutomeru. Roškar je osumljen hudodelstva posilstva in oskrumbe.

Cepljenje osepnic. Po odredbi okr. glavarstva mariborskega z dne 26. 6. t. l. št. 19.528, vršilo se bo glavno cepljenje osepnic za občine: Sp. Hoče, Gornje Hoče, Pivolo, Pohorje, Bohove in Rogoze v torek dne 4. julija t. l. ob 13. uri popoldne v šolskem poslopju v Hočah. K temu cepljenju naj prinese matere vse otroke, ki so stari nad 4 mesece in še sploh niso bili nikdar cepljeni.

Obsodbe pred mariborsko poroto. Dne 27. jun. je bil obsojen Franc Rožič iz Slivnice pri Celju, ki je v noči 15. februarja ubil svojo ženo, na 8 let težke ječe. — Dne 19. marca sta v Bodo-njih v Prekmurju 17 letna Frančiška Mlakar in 20 letna Terezija Veren, hčerki posestnika Miha Verena, v družbi z njegovim zetom Janezom Makarjem po daljšem prepiru na strašen način ubili in obesili očeta. Terezija Veren in Jan. Makar sta bila obsojena v smrt na večalh, Frančiška Makar, ki je še mladoletna, pa na 15 let težke ječe. — Dne 27. t. m. sta se zagovarjala 35letni zidar Anton Rozman iz Jurove pri Ptujju in 45 letna delavka Alojzija Rozman iz Radene, ki sta 21. februarja t. l. v Cvetlični ulici v Mariboru umorila in oropala služkinjo finančnega

svetnka dr. Brenceta. Oba sta radi roparskega umora bila obsojena v smrt na vešalih.

— **Hjmen.** Dne 25. t. m. se je poročil g. Joško Korpar, zaveden narodnjak, posestnik v Osluševcih z gđc. Marjeto Trunk iz Formina, ter sestra prvoimenoovanega Anica Korpar z Francem Nemeč, kmetom z Sterjanc. Obilo sreče!

— **Bankovci po 5 dinarjev zube s 1. julijem veljavo.** Do konca tega meseca se še lahko zamenjajo pri podružnici Narodne banke, potem roku pa samo v Beogradu, nakar opozarjamo naše čitatelje, da ne bodo trpeli škode.

— **Učitelji, učiteljski kandidati in absolvirani bogoslovci poklicani k vojakom.** Vojaška oblast nam sporoča: Učitelji, absolvirani učiteljski študenti in bogoslovci se bodo po novem zakonu o ustrojstvu vojske poklicali vsako leto počenši s 1. julijem t. l. v vojaško službo pri kadru. Službovali bodo tri mesece (v čas uvelikih počitnic), tako dolgo, da odslužijo predpisani rok za službo v kadru. Pozivi za one, ki stopijo letos s 1. julijem v kadro službo, se že razpošiljajo.

— **Brzdajte svoje jezike.** 26letni posestnik Ivan Taferner iz Račja, okraj Maribor, je bil obtožen radi pregreška po § 104 srb. k. z. Okrožni agrarni urad v Mariboru je z odlokom z dne 6. aprila dodelil od parcele št. 945 — last veleposestnika R. Bahlerja v Račjem — del v izmeri 12 in pol oralov občinarjem občine Račje v uporabo. S tem pa niso bili zadovoljni. Hoteli so imeti od te parcele še 4 orale. Intervenirali so v tem smislu dne 18. aprila pri dr. Štefančiču, sekretarju pri okrožnem agrarnem uradu v Mariboru. Med njimi je bil tudi današnji obtoženec. Na ponoven pouk dr. Štefančiča, da se zoper imenovanj odlok lahko pritožijo, je Taferner izjavil: »Jaz vam dam pol milijona, ako nam daste te štiri orale«, in končno še dostavil: »ako tega ne naredite, potem se vidi, da imate od orala procento.« Taferner, ki je s to izjavo sumničil dr. Štefančiča podkupovanja, je bil obsojen 23. t. m. na 400 Din. globe.

— **Zakaj ženske več govore nego moški?** Znano je, da ženske mnogo več govore nego moški, marsikdo je to tudi na laštni koži že izkusil in sicer prav na neprijeten način. Ženske klepetulje so sploh znane. Vendar pa doslej nismo vedeli, zakaj ženske več govore nego moški. Sedaj pa je prišel danski filozof, profesor Jespersen, ki je razkril vzrok, ki leži v tem, da potroši ženska pri govorjenju mnogo manj energije nego moški. Za vsako minuto, ko moški govori, porabi približno toliko energije, kakor da bi dvignil od tal 1 kg teže, ženska pa približno trikrat manj. Ženska, ki govori tri ure, potroši komaj toliko energije kakor moški, ki govori eno uro. Zato torej govore ženske več nego moški, ne pa zato, ker imajo »daljši jezik«.

— **Kraljeva dvojica v Celju.** V sredo popoldan sta se nenadoma in nepričakovano pripeljala kralj in kraljica v avtomobilu z Bleda v Celje. Peljala sta se parkrat sem in tja po mestu. — Ljudstvo ju je takoj spoznalo ter jima priredilo prisrčne ovacije.

— **Odlikovanje železničarjev.** Železniško ministrstvo je izdelalo ukaz po katerem bodo odlikovani vsi oni železničarji, ki so se odlikovali o priliki kraljeve poroke.

— **Strašen čin blazneža.** Na Slapu pri Vipavi v Julijski Krajini se je pred par dnevi omračil en božjastnemu 28 letnemu Stanku Uršiču. V blaznosti je zgrabil senene vile ter divjal po vasi. Tako je pridivjal tudi na dvorišče veleposestnika g. Rudolfa Ferjančiča, kjer so domači pred njim zbežali, ostal pa je 18 mesecev star sinček Karl. Blaznež je zgrabil otroka, ga zavil v zrak ter vrgel 18 m daleč ob zid, na kar je tekel k njemu ter ga še udaril z vilami po glavi. Ubogi otrok je drugi dan v groznih bolečinah umrl. Zanimivo je, da je tudi morilčev oče blazen.

Prekmurske novice.

— **Iz Prekmurja.** Že dolgo časa zasledujem pisarenje Kleklovih »Novin«. Na vse načine grdi ta list vse, kar je naprednega, posebno mu je na poti tukaj nastavljen uradništvo. Kaj hoče

doseči s takimi napadi? Gotovo je, da tako pisarenje slovenskih časopisov postavlja naše urade pri dobrem prekmurskem ljudstvu v jako slabo luč in če bo šlo tako naprej, ljudstvo sploh zgubi zaupanje v vsaki urad. Nič bi se ne čudil, da to piše kak madžarski list, a da Slovenci, Prekmurci, blatijo od dne do dne vestno uradništvo, se pa mora človek vprašati, zakaj vse to? Po pravici smem trditi, da če bi bili nastavljenji klerikali, potem bi lahko delali, kar bi hoteli, a potem bi morale te »Novice« prenehati, kajti vse, kar piše ta list, je samo blatenje uradništva! — Če se bode to ponavljalo, bomo tudi mi primorani izvajati konsekvence in priobčeli bomo prav lepe čednosti teh mlečnozobih piscev. Branili ne bomo sebe, ampak čast drž. uradov. Vidi se, da so vsi ti dopisniki precej mladi, ker ne vedo, kaj tako pisarenje lahko škoduje državi in uradom.

Ptujske novice.

— **Za sokolski dom v Ptuj** je darovala dužba pri g. Tanciku 7. 5. 206 K in enako svoto za zletni fond Ptujskega Sokola. Nadalje je daroval g. Peček mesto napitnine 20 K in g. Kovačič, trgovec v Vurberku v isti namen 210 K. Kot prebitek iz zletne veselice v Vubredu je izročila ga. dr. Salamonova 300 K. Vsem darovalcem najiskrenejša hvala.

— **Naš župan Lozinšek** brca sedaj v »Nanreju« na vse strani, ker se mu je dokazalo, da je samo iz narodne nestrpnosti kot renežat skušal preprečiti naselitev slovenskega lekarnarja v Ptuj. Imamo pa o njem povedati še marsikaj zanimivega. Preko dejstva, da je volil nemško kandidatno listo pri volitvah pridobninsko in v dohodninsko komisijo, preidemo na dnevni red. Posezimo nekoliko nazaj. Po zimi je pustil deco v šolah naravnost zmrzovati. Ko je bilo nekoč na pr. v meščanski šoli ena stopinja pod ničlo, ga je ravnatelj skoroda s silo spravil tja in mu pokazal dejanski stan. Seveda je moral otroke z ozirom na njih zdravje, spustiti domov. Sedaj pa župan gobeza okrog, da učiteljstvo postopa in da noče poučevati. Kakšno je naše občinsko gospodarstvo in koliko mu ljudje zaupajo, za to je dovolj značilna izjava knjigotročca B. napram tukajšnjim voditeljem raznih šol, da na njihov osebni kredit že da razne potrebščine, na kredit občine pa nič. Pa še o priliki kaj več o našem slavnem županu!

— **Ptujski socialisti proti obrtnikom.** Znano je, da županuje v Ptuj Lozinšek prej Losinschegg, ki se je priklonil socialdemokratom, čeravno poseduje milijonsko premoženje in pekarsko obrt, radi tega, da bi splezal na odborinsko mesto in končno postal župan. To se mu je posrečilo. Krivda na tem, da je postal on župan, je na narodno-socialistični stranki, ki ni glasovala za demokratskega kandidata iz svoje strankarske zaslepljenosti. Narodno-socialistični stranki pripadajo nekateri obrtniki, ki živijo od dela svojih rok. Istotako je pri socialdemokratični stranki, pri kateri poleg pravih par Nemečev in delavcev tvorijo velik del obrtniki, ki se iz avstrijske dobe niso prištevali Slovincem, čeravno so kot taki rojeni in niti dobro nemškega jezika ne obvladajo. Ti tvorijo večino v občinskem odboru, ki je skoraj do polovice nemško navdahnjena. Človek bi mislil, da bodo ti obrtniki v občinskem odboru gledali vsaj na svoje tovariše-obrtnike. Toda temu ni tako. — Mestna občina je sprejela pred vojno mizarjske stroje od obrtniške komore iz Dunaja in sicer po najnižji ceni pod pogojem, da imajo ptujski obrtniki pravico te stroje rabiti po znižanih tarifih. Ta pogoj je občina sprejela in računala pred vojno na stružnem stroju, ki ga rabijo mizarji, od minute za trd les 3 vin., za mehke les 2 vin., torej od ure 1 K 80 ozir. K 1.20. Mestna občina bi morala stroje tudi vzdrževati in hraniti v porabljenem stanju. Sedaj pa občina nič ne pazi na stroje ter so skoraj v neporabljenem stanju, tako da je nevarnost za mizarja, ki se strojev poslužuje, in so se že pripetile nezgode. To je zanikernost občine. Na drugi strani pa je občina dvignila tarif neznanjske visoko, ne meneč se za svojo obvezo in na slabo stanje strojev. Zahteva namreč sedaj od ure K 2.40, torej

toliko, kolikor mora mojster plačati za ročno delo pomočniku. Ta tarifa je enaka oni v privatnem podjetju na Ružičkovi žagi, kjer pa so vsaj stroji v dobrem stanju. Iz tega se razvidi postopanje mestnih socialističnih očetov, ki so večinoma obrtniki, proti obrtnikom. Upamo, da bodo sedaj drugi obrtniki, ki niso obč. odborniki izpregledali ter svoje tovariše, ki sede v mestnem občinskem svetu, potipali po socialistični duši, in jih vprašali za obljube, katere so jim dajali ob času volitev. Morda bo sedaj tiste obrtnike, ki so se dali speljati na led socialdemokratični stranki, srečala pamet in in ne bodo verjeli več obljubam, ampak si varovali svojo kožo, ter nastopili proti tistim socialistom, ki so jim svojčas obljubovali nebesa, danes jih pa izrabljajo na način, ki že kmalu dosega mejo navijanja cen. Zdruga mizarjev bo proti tej visoki tarifi odločno nastopila in zahtevala, da se občina svoje obveze drž. stroje stavi v porabni stan in tarifo zniža.

— **Na naslov okrajnih zastopov Ormož in Ptuj.** Pesniški most, ki je v oskrbi obeh okrajnih zastopov, ker je ravno na meji okrajev, kriči po temeljitem popravilu. Stebri, kateri so tlakani, so deloma prepereli in že večkrat je moral cestar mašiti luknje, katere so navadno 3030 cm velike. Ker take odprtine zevajo tudi po več dni in noči, ni izključeno, da se lahko pripeti kaka nesreča.

— **Toča v ormoških goricah.** Večraj popolne je razsajala nad ormoškimi goricami huda nevihta. Toča, ki je padala skoraj četrt ure, je v Ivanjkovcih, Beličanih in Brebrovniku vinograde popolnoma uničila in napravila ogromno škodo. Tako hude toče v teh krajih že dolgo ne pomnijo.

— **Ptujski Nemeč** dvigajo svoje glave in z njim vsa prejšnja nemškutarija. O zadnjih volitvah v pridobninsko komisijo homo še govorili. Najbolj so se razkrinkali na obnem zboru društva »Deutsches Vereinshaus«. Ako smo se kdaj zgražali nad kakšnim hujskajočim člankom v nemško-nacionalnih listih avstrijske republike, so tukajšnji Nemeč hiteli zatrjevati, da nimajo nobene zveze z dotičnim člankom in da ga obsojajo. Na obnem zboru pa je lekarnar Behrbalk, ki se preobjedel slovenskega kruha, stavlil predlog, naj se o društvenem domu pošlje poročilo v liste, »da bo svet izvedel o preganjanju Nemečev tukaj«. Ako bodo torej avstrijski listi zopet hujskali zoper našo državo, potem ne bo zadosti, da se dotični list prepove v naši državi, temveč državno pravdnništvo naj prime tudi g. Behrbalka in drugove za ušesa na podlagi zgoraj omenjenega predloga. Nemeč baje tudi hočejo neko svojo nemško gospodarsko politiko. Močne se čutijo dovolj: imajo najlepša posestva v okolici in v okraju in naše ljudstvo jim neprestano pomaga množiti njih bogastvo. Nekdaj smo slišali, da so Poljaki na Pruskem bili tako narodno zavedni, da niti za najboljšo plačo niso hoteli obdelovati posestev nemških posestnikov. Vlada je pripeljala delavce od drugod, da so obdelali polje. Kakšne bi neki bile posledice, ako bi mi začeli dosledno delati slovensko gospodarsko politiko in ako bi država to politiko podpirala vsaj pol toliko, kakor prej Avstrija in Prusija nemško?

— **Moker izlet.** Sokolsko društvo v Ptuj prireja po nedeljah s svojimi malčki izlete v bližnjo okolico. Tudi dne 18. t. m. so izleteli Sokoličji in sicer k Sv. Vidu. Prireditelji so na zbirališču hoteli odpovedati izlet, zaradi nesigurnega vremena, toda zbrani na izlet namenjeni so gledali tako žalostno in čakali tako vztrajno, da smo končno vendar odkorakali, ker se je nebo popolnoma zjasnilo. Pešpot med travniki in njivami čez Pobrež je bila krasna. Pri Sv. Vidu smo pod tremi košatimi lipami počivali in se krepčali s tem, kar smo si prinesli s seboj. S tistimi, ki niso nič imeli s seboj, pa so drugi delili svoje obilnejše zaloge. Potem smo se malo poigrali, g. učitelj Rozband nam je povedal nekaj iz krajevne kronike, ogledali smo si cerkev in šolo. Postavili smo se v vrste in odkorakali prenevajoč veselo koračnice. Toda na nebu so se zbirali oblaki in kmalu se je vtil dež. A ni nam naškodil, gostoljubna kmečka hiša v Novi vasi nas je sprejela pod svojo streho. Ko smo vi-

deli, kako hvaležno kmet pozdravlja blagodejni dež, smo se tudi mi potolazili. Deklice so v hiši pele in si pripovedovale pravljice, dečki pa so se igrali v skednju. Ko je ponehala najhujša ploha, smo nadaljevali pot. Srečno smo prispeli v mesto, kjer so pri mostu čakale skrbne mamice in prevzele svoje ljubčke. Tiste, katerih ni nihče pričakoval, pa so starejši člani spremljali na dom. Kljub neugodnemu vremenu je izlet končal brez nezgode. Malčki so se držali korajžno, prav po sokolsko!

Gospodarstvo.

Zatirajte peronospero!

Kakor vse kaže, bo peronospera nastopala letos spet enkrat zelo močno in pričakovati nam je izvanredne škode po peronospori, če se je ne bomo vedeli obraniti. Izvanredni pojavi pa se daje zavrniti samo z izvanrednimi sredstvi, ozir. z izvanredno pozornostjo pri zatiranju. Površno sestavljene škropilne zmesi in površna uporaba, kakor smo je navajeni, nikakor ne bo zadostovala!

Pri zatiranju samem imamo opraviti 1. s sestavo zatiralnih sredstev; 2. s časom zatiranja; 3. z zatiranjem peronospere na listju in 4. z zatiranjem peronospere na grozdju. Akoravno je bolezen ena in ista in se zabranjuje z istimi sredstvi, se morate obeh opravili, zlasti v letih posebne nevarnosti in posebno pri drugem in tretjem škropljenju strogo razločevati, to se pravi listje in grozdje se mora posebej škropiti!

Za zatiranje peronospere pride danes v poštev le dvoje sredstev in sicer 1. modra galica in 2. bakrena pasta »Bosna« ali kratko »bosnapasta«. Obe sredstvi ste, kar se tiče učinkovitosti, popolnoma enakovredni, če se uporabljate v pravilni koncentraciji. Večji ali manjši uspeh je odvisen le od preciznosti sestave, ozir. pravilnosti uporabe. Kar se tiče koncentracije, je pod našimi podnebni razmerami potrebno, da vzamemo za prvo škropljenje 1 kg, za drugo in tretje škropljenje pa 2 kg modre galice, ozir. bosnapaste na 100 litrov vode.

1. Pri sestavi galično-apnene zmesi je posebno paziti na to, da ne dodenemo preveč apna galični raztopini. Idealno bi bilo, če bi se dodalo galični raztopani le toliko apna, kolikor ga je treba, da se kisel (jedeč) značaj galice odpravi, to je, da se tekočina neutralizira. Ker je pa to v praksi le težko izvedljivo, se vzame toliko apna več, da reagira škropivo nekoliko bazično. Pri pravilni sestavi galično-apnene zmesi bi se morali tedaj posluževati vedno enega ali drugega reagenčnega papirja (fenolftaleinovega ali rdečega lakmusovega). Raztopino apna je vlivati med neprestanim mešanjem v galično raztopino. Kakor hitro spremeni barvo (začne postajati višnjevomoder), kar je dokaz, da je neutralizacija malodane dosežena, se preskusi s koščkom reagenčnega papirja, in se mu dolije še le toliko apna, da spremeni papir razločno svojo barvo (postane rudeč, ozir. moder).

Za sestavo škropiva je vzeti vedno le prestano, mlačno vodo, nikdar sveže studenčnice. Če se mora rabiti studenčnica, se mora najmanj 24 ur poprej naliti in pustiti stati. Škropivo iz sveže mrzle vode povzroča, posebno pri malo bolj občutljivih grozdnih vrstah in pri zgočem solnčnem vremenu, smod na trti.

Pri napravi galično-apnene zmesi je paziti tudi na to, da se dodene apno še le neposredno pred uporabo in da se naredi škropiva le toliko, kolikor se ga da uporabiti isti dan. Med tem, ko se galična raztopina sama lahko pusti delj časa stati, ne da bi se skvarila, izgublja škropivo, ko se je dodalo apno, naglo svojo učinkovitost in je po preteku 24 ur neporabno. Če se škropi v nestanovitnem vremenu, se priporoča gotovi galično-apneni zmesi dodati vnaprej 50 gr (5 dek) sladkorja na vsakih 100 litrov tekočine, kar naredi škropivo trpežno za več dni.

Kakor je razvidno iz ravnokar navedenega, je pravilna sestava galično-apnene zmesi precej komplicirana in vse polno momentov je, na katere je treba paziti, če se hoče z njo doseči popoln uspeh! Ravno narobe pa je z bosnapasto! Bosnapasto je treba le v vodi

raztopiti in škropivo je gotovo. Ker pa ima bosnapasta tudi še druge prijetne lastnosti (je mnogo cenejša, kakor galice; ne zamaši škropilnice, kakor galično-apnena zmes; se ne skvari, če še tako dolgo stoji!), sem prepričan, da bo v kratkem galično-apneno zmes popolnoma spodrinila kot sredstvo proti peronospori. Da so znaki škropljenja manj dobro (a vendar dovolj dobro!) vidni na listju, kar se navaja proti bosnapasti, je pravzaprav tudi le dobra lastnost bosnapaste, ker skozi te ni toliko ovirana asimilacija, to je izdelava organskih snovi (sladkorja itd.) v listju, kakor skozi mnogo bolj močne znake galično-apnene zmesi. Edino slaba lastnost, ki jo pa res ima bosnapasta, da se namreč nje učinkujoč del (klorov baker) prevaža vsede na dno škropilnice in da je treba škropilnico vsled tega med škropljenjem vedno tresti, kar ravno ni prijetno za delavca, pa bodo vedeli konstrukterji škropilnic kmalu paralizirati.

V praksi si imamo pri uporabi bosnapaste zapomniti še to, da je vsak dodatek apna bosnapasti ne samo nepotreben, temveč naravnost škodljiv, ker zmanjšuje učinkovitost škropiva!

2. Kar se tiče časa zatiranja peronospore, se isti — ker se mora z zatiranjem početi, predno so vidni kakšni znaki bolezni! — žal, vsaj za prvo škropljenje ne da točno navesti! Konec majnika, začetkom junija, na vsak način pa mora biti prvo škropljenje končano, predno začne trta cveteti! Z drugim škropljenjem je začeti, kakor hitro je večji del grozdja odvetel, tretje pa izvesti 14 dni pozneje! In to mora zadostovati! Na parcelah, ki jih je dohitel dež, predno se je škropivo dobro posušilo, se mora škropljenje seveda ponoviti! Proti škropljenju občutljive grozdne vrste, kakor silvanec, žlahtnina itd., je škropiti ob oblačnih dneh ali ob ranih urah, kakor hitro rosa izgine. Ob rosi škropiti pa ni priporočljivo, ker se pri tem škropivo izgublja!

3. Pri zatiranju peronospore na listju je paziti na to, da se pogoje posebno spodnje plati listja, na katerih edino more vdreti vzklito trosje peronospore v notranjost lista in ga uničiti. Najbolj praktični v to svrhu so pršilniki, ki se dajo vrteti na vse strani, kakor so Vermolovi in dr. Nadalje je paziti, da se škropivo razprši kolikor mogoče fino in enakomerno po vsej trti. Če se hoče to doseči, se ne sme priti s pršilnikom preblizu trte, v katerem slučaju se začnejo kapljice zbirati in škropivo odteka. Delavec mora biti s pršilnikom oddaljen najmanj $\frac{1}{2}$ do $\frac{3}{4}$ metra od trsa, če ga hoče pravilno škropiti!

4. Pri prvem škropljenju je paziti posebno tudi, da se temeljito poškrope vsi grozdni nastavki. Pri drugem škropljenju je pa to že nemogoče, ker je grozdje skrito v listju. Zaradi tega je treba, če se hočemo obraniti peronospore na grozdju, neposredno po škropljenju listja, grozdje še posebej poiskati in temeljito poškropiti. V to svrhu sta potrebna dva delavca in sicer eden, ki odgrinja s palico listje in odkriva grozdje, in drugi s škropilnico na hrbtu, ki razkrito grozdje temeljito poškropi. Pri škropljenju grozdja služi dobro posebna vrsta pršilnikov (pršilnik na ukinjenje), s katerimi se lahko grozdje temeljitejšo poškropi, obenem pa zelo veliko prihrani na škropivu. Za škropljenje grozdja se priporoča vzeti 3 kg galice ali bosnapaste na 100 litrov vode.

Tudi pri tretjem škropljenju se mora grozdje (kakor pri drugem) posebej poškropiti. Paziti je pri tem le, da se škropljenje izvede, predno nastane na jagodah takozvana moka (vosečni prevleček), po čem se škropivo več jagod ne prime ter odteče. Za ta slučaj, da se grozdje ni pravočasno poškropilo in je nastala poprej moka na jagodah — bi moral imeti vsaki vinogradnik pripravljeno žveplo, pomešano s 3% modre galice (kakor se rabi obenem za pokončevanje oidija), da bi pošveplal parkrat grozdje in ga z galico v prašnatem stanju obvaroval pred napadi grozdne peronospore.

Vinogradniki! Leta 1919 nam je vzela peronospora vsled napada grozdja najmanj eno četrtino trgate (samo na slovenskem Štajerskem kakih 100.000 hl v takratni vrednosti blizu 100 milijonov kron). Letos je škoda še lahko

večja in le na vas je, da jo preprečite, če se ravnate po goraj navedenih navodilih. Vinarski ravnatelj Puklavec.

g Na državni vinarski in sadarski šoli v Mariboru se prične novo šolsko leto dne 16. sept. t. l. Šola je dvoletna. Z njo je v zvezi internat za gojence. — Zavod ima predvsem namen, da izobrazuje kmetijske sinove, ki ostanejo po končani kmetijski šoli doma, na lastnem kmetijskem gospodarstvu. Taki imajo pri sprejemu prednost pred vsemi drugimi. Kolekovane, lastnoročno pisane prošnje (na celo polo in kolek 7 din.) za sprejem je pošiljati ravnateljstvu drž. vinarske in sadarske šole v Mariboru do 20. jul. t. l.; prošnji se morajo priložiti: 1. krstni list, 2. domovnica, 3. odpustnica odn. zadnje šolsko spričevalo, 4. zdravniško spričevalo, 5. spričevalo o nornosti pri o-nih prosilcih, ki ne vstopijo v zavod neposredno iz kake druge šole, 6. izjava starišev odn. varuha, s katero se ti zavezujejo plačevati stroške šolanja, 7. obvezna izjava starišev ali varuha, ki reflektirajo na državni ali kak drugi stipendij iz javnih sredstev, da bonjih sin ali varovanec ostal pozneje na domačem domu, v nasprotnem slučaju pa povrnejo zavodu sprejete zneske podpor iz javnih sredstev. — Za sprejem je potrebna starost najmanj 10 let ter z dobrim uspehom dovršena najmanj ljudska šola. Sprejemali se bodo tedaj le pridni, dovolj nadarjeni kmetijski sinovi, ki ostanejo po končani šoli doma. Sprejme se tudi nekaj eksternistov (izven zavoda stanujočih učencev). O sprejemu v šolo odloča tudi uspeh sprejemnega izpita iz slovenščine in računstva, katerega so oproščeni samo absolventi meščanske ali kake nižje srednje šole. Ob vstopu v zavod se mladeniči še enkrat preiščejo po zavodnem zdravniku; ako njih zdravstveno stanje ni povoljno, se odklonijo. — Oskrbovalnina znaša do preklica mesečno 200 dinarjev. Plačuje se vnaprej v dveh enakih polletnih obrokih. Sinovom ubožnih posestnikov se morejo dovteliti popolnoma ali do polovice prsta drž. mesta. V tem slučaju je treba podpreti prošnjo z uradno potrjenim ubožnim spričevalom. Absolventi te dvoletne šole uživajo ugodnost po čl. 8. zakona o ustrojstvu vojske t. j. skrajšano vojaško službovanje po 14 mesecev (dijaški rok) pod pogojem, da ostanejo pozneje na lastnem domu.

Jabolčnik prodaja vinarska in sadarska šola v Mariboru. Glej oglaš!

Dopisi.

Pragersko. Dne 8. junija so imeli učenci II. razreda tukajšnje šole pešizlet na Ptujsko goro. Ceravno je bil odhod napovedan že za ob 4. uri zjutraj, so se zbrali učenci v precejšnjem številu. Veselo so korakali v krasnem jutru, ter jim ni motilo veselja, da so morali večkrat hoditi po vodi, ter, da jih je še daleč spredaj pozdravljala Ptujška gora. Po tri in polurni hoji so čili prikorakali na Ptujsko goro. Tu so imeli učenci skupno mašo z blagoslovom, pri kateri so sami peli v proslavo poroke našega kralja. Pri tej priliki se zahvaljujem tamšnjemu gosp. župniku, da nam je glede maše šel na roko. Po maši smo šli na verando gostilne Klemenčič, kjer smo si potolažili lačne želodčke. Mislili smo, da bodo na tej lepi verandi otroci lahko deklamirali in peli v proslavo kraljeve poroke, toda radi neprijaznosti gospe, ki ima to gostilno v najemu,

smo odšli na trato za cerkvijo. Tu so si otroci ogledali znamenitosti in različne kraje; potem pa v neprisiljenem veselju se igrali in peli. Ob 14. uri smo odšli proti postaji Sv. Lovrenc in od tu z vlakom na Pragersko, kamor smo dospeli ob 17 $\frac{1}{2}$ uri. Na kolodvoru je pričakovalo mnogo učencev I. razreda, ki se niso udeležili izleta. Vsi učenci skupaj so imeli pogostitev pri restavrateurju gosp. Dolničarju. Pogostitev učencev je priredil tukajšnji veletrgovec gospod Elija Predovič, kateremu se vsi skupno zahvaljujemo. Na koncu sta dve učenci deklamirali pesmi „Srbini, Hrvat i Slovenac“ in „Prošnja neodrešenih“, ter skupno zapeli „Bože pravde“. Z veseljem in zadovoljstvom na obrazu so se učenci ob 19. uri razšli. Na tem mestu se prav iskreno zahvaljujem gospej in gospodu nadpoštarju Gerbic, ki z neutrudljivo vztrajnostjo pomagata pri šolski in izvenšolski izobrazbi tukajšnje mladine. Ako jim tega nekateri tukajšnji nočejo pripoznati — tudi dobro. V svesti pa naj si bodeta, da jim bode mladina hvaležna in, da se jih boče ta še dolgo s hvaležnostjo spominjala. Zvečer ob 20. uri je imelo pogostitev društvo „Sokol“, prirejeno od g. Elija Predoviča v proslavo kraljeve poroke. Pri tej priliki je nabral brač blagajničar okoli 100 Din. za to mlado prepotrebno društvo na Pragerskem. Vsem darovalcem iskrena hvala.

Sv. Marjeta na Drav. polju. Dopisniku »Straže« roji po glavi moja koncesija za gostilno, naj pride in si jo gleda kar pri meni, da si prihrani pot v Maribor. Magari pride ob 21.30, kakor je njegova navada, kaliti nočni mir. Vem, da bi tuč ti rad dobil gostilno, pa mislim, da takim protidržavnim elementom naše oblasti ne delijo meničič tebičič gostilniških koncesij. Naj prosiš raje za »lečtarstvo«, saj materijala v to svrhu mu ne primanjkuje. Gostilničarjev imamo v Sv. Marjeti itak dovolj, »lečtarja« pa nobenega. Naj uboga moj nasvet, mislim, da boče v njegov prid. Radi veselice pa naj bo brez skrbi, ker pri tem nima nobenih opravkov, mi pa prosimo kr. okr. glavarstvo za dovoljenje, in naše somišiče ljudstvo za obilen obisk. Zdravo! Jare, gostilničar.

Šmartno na Pohorju. V nedeljo 11. 6. je bila pri nas izredna slovesnost. Kmetje so se slednjič otreli raznih ljudskih izžemalcev — lesnih trgovcev ki so posebno v zadnjem času kar poplavili naše gozdove ter za majhne cene izsiljevali od kmeta les, da se je bilo bati, da v nekaj desetletjih popolnoma izgine z zelenega Pohorja. Ustanovili smo lesno zadrugo, potom koje se bo razpošiljal naš les direktno brez posredovalcev, kateri so dosedaj vsi več zaslužili kot kmet sam. — Po maši se je zbralo v šolski sobi polno množ. fantov in žena. Najprej so zaigrali mariborski dijaki pod spretnim vodstvom petošolea g. Fran Smrdnja burko »V ječi«. Ljudstvo se je iz srca nasmejalo, kajti do zdaj še ni imelo prilike videti kake gledališke predstave. Nato je domači g. nadučitelj očrtal pomen ljudskega odra ter spodbujal kmete k ljubezni do šole. Med govorom je vpletel tudi izvajanja, tičoča se Lesne zadruge. Končno je govoril g. Jamko Lesničar, ravnatelj Zadrugne zveze iz Celja. Orisal je pomen zadruge sploh ter predočil kmetom nje koristi. Izvolil se je odbor, ki sestoji iz samih vnetih kmetov. Pohorčanje, pristopajte k Lesni zadrugi!

Slovenska Bistrica. Dne 24. junija od 1.—2. ure zjutraj so vdrli neznani tatovi v trgovino Karla Wutt-a v Slov. Bistrici in mu oropali manufakturnega blaga v vrednosti 50.000 K. Na vrtu so pustili več kosov platna ležati — najbrže so bili po kom zastrašeni. Vsekakor mora biti to organizirana banda, sestojča iz samih domačinov. Orožništvo pozor! — Slovenjebistriška podr. SPD je imela v soboto dne 24. jun. t. l. ustanovni občni zbor. Za predsednika podružnice je bil enoglasno izvoljen sodnik Štefan Vodošek. Z markacijo postranskih potov na Šmartno — k Arehu in Tinje se bo takoj pričelo. — Prostovoljno gasilno društvo v Slov. Bistrici slavi dne 2. julija t. l. 50-letnjo obstanka. Pri tej priliki priredi omenjeno društvo veliko slavnost združeno z veselico na prostem. Priprave za to veselico so velike in pričakovati je mnogobrojne udeležbe iz vseh krajev. Za napredek tega društva sta si pridobila izredne zasluge g. Karl Kukovič in Karl Podhraški v Slov. Bistrici. Obema kličemo: le tako vstrajno naprej — s krepkim »Na pomoč«. — Na hiši Jurija Kobale-ja visi obrtna tabla, zbita iz umazanih desk z napisom »Jurij Kobale — mizar«. — To tabla je dal imenovani namenoma pribiti, da bi s tem vzbujal svojo zagrizenost. Mestna občina mu je že ponovno ukazala, da odstrani to škandalozno tabla in je to predrznost javila tudi okr. glavarstvu v Mariboru. Toda do danes se še ni nič napravilo. Pozivamo okr. glavarstvo kot obrtno oblastvo, da napravi konec tem razmeram in izzivača kaznuje po obrtnih predpisih.

Konjice. V četrtek je prišla precejšnja nevihta čez Konjice. Grmelo in treskalo je, da je bilo veselje in končno se je vsulo nekoliko dežja, druge posebnosti pa ni bilo. Ljudje prav pridno spravljajo seno, ki je letos sicer lepo a zelo redko, radi velike suše pretečenega leta. Tudi vinogradi kaj lepo kažejo letos, da z veseljem tržani pohitevajo v svoje vinorade v Skalca. Med njimi tudi ne zaostaja naš bivši vodja okrajnega glavarstva, ki ima tudi svoj lepi vinograd tik za našim trgovom. — V petek dopoldan je tukajšnji nemškutarski trgovec Detitschegg, silno debel človek, stal pred svojo trgovino ter se pogovarjal z neko kmetico, ki je imela pred trgovino s kravami vprežen voz. »Gut, schön, es wird wieder schön«. Kmetica pa se mu je smejala najbrže — joj takemu debeluharju — ki rad stiska slovenske groše. Naučite se vendar enkrat, da je naš trg slovenski! — Spodaj pa pravijo, da Grschitz, sedaj vendar neki Grašič namaka palico, da požene tistega, ki mesto njega ometa spodaj ogle, ter saje Laurichove tovarne. — Konjičani.

Konjice. Tukajšnji trgovec z galanterijskim blagom Anton Pretner in njegova soproga sta pristno nemškega pokolenja. Njegova rodbina izvira iz Gorenjskega, ona pa je doma v Slov. Bistrici. Oba sta slovenščine zmožna in prav rada kramljata s kmetom, ki jima donša nove, v slovenskem jeziku. Napram strankam iz trga pa sta Pretnerja le »stramm deutsch«. Stranko, ki je zahtevala v njih trgovini dopisnico v slovenskem jeziku, je Pretnarca nahrulila: »Redens teutsch! Sie sind in einem teutschen Keschäft! Nekemu tukajšnjemu državnemu uradu je poslala tvrdka Pretner nemški račun. Na poziv, naj predloži račun, spisani v slovenskem jeziku, dejala je Pretnarca zelo ogorčeno, da ne zna

Usnjarska industrija d. d. na Bregu pri Ptujju

»PETOVIA«

Izdeluje vsakovrstno usnje, čevlje, fine in navadne, gamaše, torbice, listnice, denarnice in drugo fino galanterijo. 5
Cene nizke, postrežba točna.

slovenski pisati drugega, kakor »plačano«. Vse to se je zgodilo v Konjicah v četrtem letu po preobratu in naši ljudje še vedno kupujejo v tej nemškutarski trgovini!

Iz Konjic. Ob priliki kraljeve poroke je podarila Posojilnica v Konjicah v kulturne namene 50.000 K in sicer 10.000 K za zgradbo otroške bolnice v Mariboru v roke tamošnjega slovenskega ženskega društva ter 40.000 K za gradbeni fond Sokolskega doma v Konjicah. Dan pred kraljevo poroko imel je občinski odbor konjiškega trga sklepati o prošnji za prispevek k ustanovi »Dom kraljice Marije«. Napredni odborniki so predlagali, da prispeva občina z ozirom na kraljevo poroko v ta kulturni namen 10.000 K. Proti predlogu nastopil je vodja klerikalno-nemškutarske večine vikar Mirt, ki je predlagal, da naj se prošnja kratkomalo zavrne, češ, da on ni prepričan, da se bo denar porabil res v kulturne namene, kajti akcijo za »Dom kraljice Marije« je pričelo žensko združenje, ki je nasprotno stranki SLS, kar dokazuje podpis gospe dr. Tavčarjeve na dotični prošnji. Klerikalno nemškutarska večina je odobrila predlog vikarja Mirta in prošnja je bila odklonjena. Napredni odborniki so predlagali, da se v zapisniku overovi glasovanje o teh predlogih imenoma, na kar se je začel vikar Mirt umikati ter zahteval, da se njegov predlog zabeleži brez motivacije, boječ se, da bi ostal način njegovega »lojalnega« in »kulturnega« delovanja v občinskem odboru ohrenjen v analih konjiškega trga potomcem v večni spomin.

Sv. Anton na Pohorju. Tu smo imeli 11. t. m. »cerkveni shod«, ki ga je misijonar iz Celja zlorabil v svrhe politične hujskarije, tako da se je celo marenberški dekan sam zgražal in se jezil. Reči moramo, da so razni misijonarji, ki bi naj bili oznanjevalci ljubezni, najostudnejši sejalci sovraštva. Ljudstvo to uvideva in se obrača čim bolj od stranke, za katero misijonarji uganjajo svoje hujskarije.

Sv. Lenart pri Veliki nedelji. Kakor izvemo, se nekateri Osluševani energično potegujejo za napravo postajališča. Ker pa so stroški za napravo precej občutni, bi bilo umestno, ako okoliške občine sorazmerno prispevajo. Le obzalovati moramo, ker baje gotovi faktorji ne uvidijo dejstva, da za dosego ciljev treba žrtev. O tem še poročamo.

Ljutomer. Otroci s Čvena so imeli te dni prvo obhajilo. Da bi si kaplan privezal srca mladine za Orlu, je razglasil, da bodo po obhajilu vsi otroci ki so pri Orlu, pogoščeni v hotelu Triglav. Seveda so drugi otroci, ki npečejo biti Orlu, žalostno poslušali ta nad vse krščanski razglas. A naši narodni krogi se tudi zavedajo svoje dolžnosti napram mladini in so vse ostale otroke tudi lepo pogostili, njih 48 po številu. Kaplan pa jih je imel v hotelu Triglav

celih 16. Ne bo nič z lovom na mlade duše, gospod kaplan!

Iz Savinjske doline. Sedaj bomo delali kmetje za same berače, tako je vzkliknil pošten kmet, ko je slišal iz prižnice oznanila za razno beračenje. Pobiralo se je za misijone v Afriki, za stroške pri pripravah za katoliški shod v Nazarjih, za povabila, za smodnik, za vence itd. Pobiralo se je po hišah in v cerkvi za pogostitev otrok, ki so šli k prvemu obhajilu, pobiralo se je za prireditev veselice v Kokarjih, ki sta jo napravila duhovnika iz Rečice z malimi otroci, ki so v Marijinem vrtcu. Na to veselico se je povabilo tudi gostilničarja s pivom in vinom in ker je prišlo tudi precej starišev na veselico, so se otroci napili, kakor je to tudi navada ob birni. Kaj pomagajo vse postave proti pijančevanju, če pa duhovščina sama daje priliko že malim, da se opijanjajo. Ali bodo dali duhovniki o nafehtanem denarju račun javnosti, o tem dvomimo. Katoliška »Straža« pa piše, koliko stanejo kraljičini avtomobili in druge poročne svečanosti. O tem pa nič ne pove, koliko milijonov se je izsililo iz ljudi za nove zvonove. Tudi še ni bilo nikdar slišati, da bi kak župnik povedal, koliko se je nabralo za porabo zvonov v dolgih letih. Saj je znano, da se zaračuni pri vsakem pogrebu nek znesek za zvonove; kje je pa sedaj ta denar, ki se je nabiral toliko let?

Politični pregled.

Novi volilni zakon za volitev narodne skupščine je bil v seji narodne skupščine v Beogradu dne 21. t. m. po daljšem, precej hudem boju od velike večine sprejet. Ker je opozicija (socialisti, klerikaleci, zemljoradniki in republikanci) zapustila dvorano, je bilo navzočih 164 poslancev, od katerih je 159 glasovalo za zakon. Tako se lahko sedaj vsak čas razpišejo nove volitve v skupščino.

Volitve v oblastne skupščine so odgodene do oktobra. Tudi imenovanje velikih županov se bo nekoliko zavleklo, ker je odstopil notranji minister Marinković in bo novi šele prihodnje dni imenovan.

Državni proračun za leto 1922 so pričeli minoli petek razpravljati v narodni skupščini v Beogradu. Razprava bo trajala par tednov. To je prvi redni proračun izza prevrata v naši novi državi.

V Nemčiji so umori odličnih političnih osebnosti precej pogosti. Dne 24. t. m. se je zopet izvršil tak umor. Bivši Viljemovi oficirji so na ulici ustrelili ministra za zunanje zadeve dr. Rathenaua.

Sirite 'Narodni list'!

Drobiž.

Potnika z 720 biseri. V ekspresnem vlaku med Mannheimom in Parizom sta carinikom padla v oči dva polnika, ki so ju peljali v carinarno in preiskali. Našli so pri njih 720 dragocenih bisernih zrn, vstih v raznih delih obleke.

Razbojnik kot frater. Italijansko redarstvo že dolgo išče vodjo razbojnikov Scarellija, ki se mu vedno posreči pobegniti. Nekoč izve, da mu je v samostanu v Roncolli neki frater čisto podoben. Oblekel se je v njegovo obleko,

čital mašo, izpovedoval itd. A policija mu je zopet prišla na sled, in hitro je Scarelli slekel fratersko obleko in pobegnil.

Statistika stavk v Italiji. Italija je zemlja večnih nemirov in stavk, zato je zanimivo vedeti statistiko teh pojavov. Iz italijanskih listov doznava mo, da je bilo v letu 1921 v Italiji 1045 delavskih stavk, pri katerih je sodelovalo 634.564 oseb. Vsled stavk izgubljene delavske mezde znašajo 7.722.870 lir.

'PETOVIA', usnjarska industrija d. d.

POZIV

na

subskripcijo II. emisije delnic

„PETOVIE“

usnjarska industrija d. d.

Izredni občni zbor družbe „Petovia“, usnjarska industrija d. d. je sklenil povišanje delniške glavnice

od K 16.000.000 na K 25.000.000

in pooblastil upravni svet, da določi čas, način in kurz emisije novih delnic. V smislu tega sklepa se poviša začasno delniška glavnica

od K 16.000.000 na K 24.000.000

z izdajo 20.000 novih delnic po K 400 nominalne vrednosti pod sledečimi pogoji:

1. Dosedanji delničarji imajo pravico, da prevzamejo za dve stari delnici eno novo delnico po K 470 tel quel.
2. Delnice, ki se po starih delničarjih ne optirajo, prevzame garancijski sindikat po kurzu K 470 tel quel. Vse nove delnice so deležne že dobička za tekoče leto in imajo kupon za leto 1922.
3. Subskripcija traja od 1. julija do 25. julija 1922.
4. Kot subskripcijska mesta so določena: Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, njene podružnice v Ptuju, Mariboru in Celju ter Hrvatska-Slavonska zemaljska hipotekarna banka v Zagrebu.
5. Protivrednost podpisanih delnic se plača takoj pri subskripciji.

Ljubljana, dne 28. junija 1922.

Upravni svet.

Jabolčnik

v sodih (najmanj en polovnjak) prodaja Vinarska in sadjarska šola v Mariboru. Počenši s proizvodnjo jesenjo prodaja kvalitetnih vin v steklenicah (najmanj 50 st.). — 44

Jadranska banka Beograd

Delniška glavnica: Din 30.000.000—

Rezervna glavnica: Din 15.000.000—

PODRUZNICE:

Celje, Cavtat, Dubrovnik, Ercegnovi, Jelsa, Korčula, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Sarajevo, Split, Sibenik, Zagreb.

Naslov za brzojave: **JADRANSKA.**

Afilirani zavod:

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortland Street

New York City

Sirite
„Narodni list“!